

107588

50 år siden invasjonen

DEBATT

Av Ragnar S. Grude.

Et tilsvaer til Terje Baalsrud, som i Nationen 25. januar 1990 på debattsiden har en omtale av 9. april 1940, og endel ting omkring denne dato.

T.B. sier: – det er tryggest ikke å si «jubileum» om minnet om denne 50 årsdagen, som er knyttet til 9. april 1940. Men, bare å ha tenkt en slik tanke er jo i seg selv absurd! Og endog av en mann av Terje Baalsrud's kaliber: å ha villet sette slike tanker på papiret i en artikkel for offentliggjørelse synes meg meningsløst. Og, for å følge T. B.s tankerekke: å kalle dagen for en høytidsdag har jo heller ingen mening. Det er jo i aller høyeste grad en sorgens dag, en forfeuelig dag å minnes

Jeg skjønner, sant å si ikke, hvor T. B. – med sitt nasjonale sinnelag, i den skrivende stund – har vært med tankene sine. Han må ha vært i en slags overnasjonal sinnsstemning, og helt ut «på viåtta».

Å foreslå at «vi» skal lage en minnehøytidelighetens dag for oss overlevende i krigen 1940-45, om jeg forstår ham rett, er vel på en måte «å feire sin egen fortrefelighet» i en nederlagets stund. Og denne tanken er meningsløs.

Men, å minnes de falne – og omkomne – er berettighet hvor de så enn befant seg i dette tidsrommet. Men ingen er å fremheve i slik en stund, som T. B. foreslår ved navns nevneelse.

Terje Baalsrud kan umulig ha villet gjøre seg kjent med den sanne okkupasjonshistorie, og de faktiske forhold om bl. a. C. J. Hambros såkalte «Elverumsfullmakt», den man i visse kretser, «med nebb og politiske klør» atter og atter vil tillegge Hambro æren for «å ha fått vedtatt» i et møte med stortingsrepresentanter på Elverum 9. april 1940.

Svært mange av de derværende stortingsrepresentanter benekter fullmaktens eksistens. De har ikke vært med på noe vedtak om en slik! Daværende utenriksminister Koht, en svært sentral skikkelse i Elverumsforhandlingene 1940, avviser ganske bestemt at noen fullmakt eksisterer! Og denne påståtte fullmakten skulle jo angå den regjering (regjeringen Nygaardsvold) som han selv – i situasjonen som den var – var et fremtredende medlem av!

Som sagt, og skrevet om så mange ganger nå, har jeg Kohts uttalelse om «Elverumsfullmaktens» ikke-eksistens på det lydbånd, som «surret og gikk» i min egen stue under hans nærvær palmesøndag, 14. april 1957! Som den kjente historiker han var, hadde han også meninger om det misbruk av den som «man» hadde sett . . . Hans oppfatning av fullmaktens ikke-eksistens må stå til troende av seinere historikere, og politikere som vil ha det til at den skal eksistere, uansett!!

Du, T. B., fikk fra meg tilsendt historikeren Arne Stormes' bok: Spor i vår nære historie, som fullt ut dokumenterer hva som hendte på Elverum 9. april 1940. Og dagene etterpå. Og, du bekrefter at boken hadde kommet fram . . . og antyder en anmeldelse av boken endog! Denne kom ikke . . .

Til sist: så avviser jo forfatteren og historikeren Arne Fjørtoft i sin bok «Mot stupet» alt som tillegges den «famøse» Elverumsfullmakt av troverdighet, om tilblivelse og eksistens. Til og med i Gyldendals «fem-binds» leksikon tas det ikke for gitt: at Elverumsfullmakten er noe mere enn en påstand i 1975! Nå har man ytterligere «materiale» å vise til.

Jeg siterer Koht om fullmakten: – «det var berre noko Hambro kom drassande med for å gjere seg interessant!» Ja, jeg har ordene på lydbåndet, fra hans egen munn og direkte inn på dette. Det var fullmaktsforsøkene Koht tenkte på nå.

Å kalle den militære avdelingen på Midtskogen 9. april 1940 for en sammenrasket «militæravdeling» er vel i aller

drøyeste laget! Det var ca. 70 tropper (menn/mann!) under ledelse av kaptein M. Gaalaas, og andre offiserer, som «banket» ca. 100 tyske soldater på flukt. Og våre folk kom fra Terningmoen like ved.

Om C. J. Hambros «fortjenester» i Oslo 9. april 1940 har jeg sagt min mening om her i Nationen medio januar i år. Mine uttalte ønsker om, at en bauta heller bør reises over den jevne borger, som forble her i landet, og tok sin tårn gjennom de fem lange årene, har mere for seg enn minnesmerker over dem som flyktet fra ansvaret for styre og stell i et hørtatt land! En behagelig respons på forslaget har jeg faktisk fått fra hold jeg ikke hadde ventet!

Jo, flukt i farens stund, det var en «brukbar medisin» for de brukne geværers menn, og dem som «sto dem bi» i utlendighet, og ved hjemkomst, slik at militærnektene Einar Gerhardsen, hemningsløst, på av vegne Arbeiderpartiet (og kommunistene) kunne gjennomføre sin store politiske sosialistiske revolusjon. Med hjelp av herr Hambro, og hans imaginære fullmakt, den såkalte «Elverumsfullmakten». M.a.o. ga Høire sin gode hjelp til «operasjon revolusjon» sommeren og høsten 1945. Og hvem tapte så på dette? Jo, Høire (dengang med i, ikke y!) og Bondepartiet bl.a., og plenty fra Arbeiderpartiet.

Fedrelandslagets Terje Baalsrud må ha glemt mye 45-50 år deretter . . . Les de siste årenes okkupasjonshistorieutgivelser, helst mange flere enn Terje Baalsrud!

Se artikkel av T.B. baalsrud her (25/1-1990)
Bra til Nationen om okkupasjonshistorie og her baalsrud